MUZEJSKI RAVNATELJ
LJUBLJANA JUGOSLAVIJ

Št. 311 Poštnina poračunjena (C. C. con la posta) V Trstu, v petek, 30. decembra 1927. - Leto VI. Posamezna številka 30 cent. Letnik LII

List izhaja vsaki dan zjutraj razen ponedeljka. Naročnina: za 1 mesec L 8.—, 3 mesece L 22.—, pol leta L 38.—, celo leto L 75.—, v inozemstvo mesečno L 6.50 več. — Posamezne številke 30 st. — Oglasnina za 1 mm prostora v širokost [illegible] mm): za trgovske in obrtne oglase L 1.—, za osmrtnice, zah[illegible] [illegible]bila L 1.50, oglase denarnih zavodov L 2.—, [illegible] na prvi strani L 2.—

EDINOST

Uredništvo in upravništvo: Trst (3), ulica S. Francesco d'Assisi 20, Telefon 11-57. Dopisi naj se pošiljajo izključno uredništvu, oglasi, reklamacije in denar pa upravništvu. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk Tiskarne «Edinosti». Poduredništvo v Gorici: ulica Giosuè Carducci št. 7, I. n. — Telef. št. 327. Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Peric.

Zimski sport in njegova vrednost

Zima je v deželi. Bilo je snega, pa se še obeta in ga bo, ker vse kaže, da ga konec še ni. Še so bele gore. In komaj smo na početku. Ko bodo doline znova bele, bodo v veselje otrokom in še nekomu: sportnikom.

Ne mislimo nogometašev, ne kolesarjev, pa tudi turistov ne, zakaj zanje je zimski čas čas počitka. Govorimo pa o posebni vrsti sportnikov, o oni, ki jim prav zima prinese šele pravo veselje in ki se jim pravi zimski sportniki.

Tem ni treba suhih tal, kot nogometašem, tudi cest ne potrebujejo, kot kolesarji. Njim je potreben sneg, da si na njem sami delajo pot in iščejo prostora.

K zimskemu sportu štejemo troje vrst kot glavnih: smučanje, drsanje, sankanje, ter še četrto, ki je turistika. Ta poslednja je deloma zapopadena že v prvi, ker so smučkarji tudi hribolazci, zimski turisti, toda le izborni. Turistika kot hoja pa je po zimi zelo naporen, nevaren in nepriljubljen sport. V meter in veči vsokem snegu lezti v strmino 30° je hudo delo. Dalje je treba računati na takih turah še s plazovi, mrazom, nenadnim metežem, slabo orientacijo ter neštetimi drugimi nevarnostmi, ki jih tvorijo zasneženi prepadi, skale, nosovi itd. Največje važnosti pa je počasnost, ker sneg tvori silno oviro. Za zimsko turo je treba računati dvojen čas in večkrat je še premalo. Zato se ta turistika deloma vrši s smučkami, katere vsaj skrajšajo čas, ker lahko drčimo, ter zmore sneg kot oviro, ker nas drže na površju.

Sankanje je izmed vseh zimskih sportov najbolj komodno, najmanj nevarno, najceneje in prav zato tudi v vseh onih krajih, kjer zapade sneg in se drži vsaj malo časa, najbolj razširjeno. Predvsem je to jako priljubljena zabava nežni mladini. Joj, koliko je ob takih časih rdečih noskov, zamrzlih prstkov in ozebljenih nog! Pa je tudi ravno toliko smeha in nagajanja in korakov v mehko blazino. Starši radi dovoljujejo svojim otrokom to zimsko zabavo, saj vedo, da ni skoro nič nevarna in da je vsa škoda le v mokrih čevljih, tupatam raztrganih hlačkah ali kaj enakega.

Bolj redko se vidi sankati odrastle ali mladino višjih let. Tudi ona pa si rada tupatam privošči to zabavo, pa je vseeno to že bolj redko. Sicer pa je tudi res, da je sankanje najnedolžnejši in le zabavi namenjeni sport, ki se navadno vrši le po zasneženih cestah. Redkokje je sankališče dolgo kilometer. Iz vseh teh vzrokov se ne smatra kot resen sport pa se mu tudi ne pripisuje druga sportna vrednost razen vrednosti, ki jo ima gibanje na svežem zraku.

Nekoliko večje sportne vrednosti je drsanje. Treba prvič večje vaje, drugič vsaj delne spretnosti v ravnotežju in gibanju, tretjič pa vztrajnosti. Nudi človeku gibanje na prostem, vežba nožne mišice in pljuča ter goji smisel za lepoto drsanja samega in telesa posredno, česa obojega pri sankanju docela manjka.

Sportno največ vredno je smučkanje, ki združuje prav vse principe v sebi. Nudi obilno prostega gibanja, vežba telo vsestransko, od nožnih do vratnih in trebušnih mišic, jači pljuča, krepi želodec, disciplinira misli, kretnje, želje, goji čut lepote zase, za smučkanje, za naravo, ki je vsa na razpolago, zahteva smisla z socialen čut itd.

Iz vseh teh vzrokov je smučkanje postalo najbolj zanimiv in za sportnike najdragocenejši zimski sport ter je tako našlo razumevanja in uvaževanja povsod, v vsem svetu.

Tudi med našo mladino se je zajelo to gibanje in že najdemo smučarje povsod. Povedati pa moramo takoj, da je ponekod med nami bilo smučkanje že davno poznano. Tako so ga poznali Livčani, Trnovčani že pred dolgimi leti, posebno še tedaj, ko so bile zime hujše. Ponekod so zanimanje za smučkanje zanesli vojaki med vojno.

Toda ponekod ga je zanesla tudi prava misel, misel sportne vzgoje namreč, smisel za zdravje, lepoto, krepkost mišičevja itd. — Pri večjih narodih vidimo skozi ves zimski čas vse ilustracije polne slik raznih smučarskih tečajev, tekem, zmagovalcev itd. Pri nas si tega skoro ne moremo dovoljevati. Edino «Naš glas» bo morda malo zapolnil to vrzel.

Nikakor pa bi ne postopali pravilno, če bi se za stvar ne zanimali vsaj toliko, kolikor je predmet sam važen za nas in za našo mladino, ki se z njim še bori, čeprav po svoje, a vendar dovolj, da mu moramo posvečati čedalje večjo pozornost.

I. V.

Ustanovna listina

konsorcija za agrarne melioracije in agrarni kredit

RIM, 29. Danes zjutraj je bila, kakor smo že včeraj naznanili, podpisana v palači Viminale ob navzočnosti načelnika vlade in ministra za narodno gospodarstvo ustanovna listina novega konsorcija za agrarni kredit in zemljiške melioracije. Ustanovno listino je sestavil notar Castellini. Za priče so bili povabljeni številni zastopniki gospodarskih organizacij in denarnih zavodov.

Po podpisanju ustanovnega akta je predstavil minister za narodno gospodarstvo načelniku vlade on. Mussoliniju člane upravnega sveta konsorcija in je v kratkih besedah pojasnil namen in pomen konsorcija, ki dovršuje organizacijo, kot jo predvideva nov zakon o zemljiških kreditih.

Predsednik vlade se je predvsem zahvalil ministru on. Belluzzu in njegovim sotrudnikom za posebno skrb, katero so posvetili vprašanjem poljedelstva in zemljiških kreditov. Nato je podal še nekoliko kratkih in jedrnatih izjav o uspehih gospodarske politike, katero vodi fašizem. Naposled je tudi on podpisal ustanovno listino.

Italija bo plačala v prihodnjem letu

160 milijonov zlatih lir

RIM, 29. V letu 1928 bo italijanska vlada plačala naslednje svote: Združenim državam na račun vojnega dolga 15 milijonov dolarjev (26 milijonov zlatih lir), ki zapadejo 15. junija. To bo tretji obrok, ki ga Italija plača Ameriki. Prejšnja dva obroka znašata skupno 30 milijonov dolarjev. 15. marca bo vlada plačala Angliji na račun vojnega dolga 2 milijona funtov šterlingov, 15. septembra pa 2,125.000 f. št. (okoli 104 milijone zlatih lir, oziroma 370 milijonov papirnatih lir). Ta plačila predstavljajo peti in šesti obrok. Prvi štirje obroki, kakor tudi peti, so bili po 2 milijona funtov šterlingov vsak, toda od šestega do trinajstega naraste vsak obrok na 2 milijona in 125.000 funtov. Na račun tega dolga bo tekom leta 1928. plačan znesek 12 milijonov in 125.000 funtov. Na račun dolga napram banki Morgan bo treba plačati 1. junija 3,500.000 dolarjev za obresti, 15. septembra pa 1,500.000 dolarjev na račun amortizacije in 3,500.000 dolarjev 1. decembra za obresti, vsega skupaj torej 8,500.000 dolarjev (40 milijonov zlatih lir, oz. 150 milijonov papirnatih lir). Na ta način bo tretji obrok, ki bo izplačan na račun amortizacije, enak prejšnjim in dolg se bo znižal od 518 milijonov zlatih lir na 495 milijonov zl. lir. Od vseh dolgov bo treba tekom leta 1928. plačati okoli 160 milijonov zl. lir, t. j. približno 610 milijonov papirnatih lir.

Izjave bivšega francoskega ministra

o stabilizaciji lire

PARIZ, 29. «Paris Midi» prinaša dolg interview, ki mu ga je dovolil bivši finančni minister Caillaux o finančnih vprašanjih in o političnem položaju. Ker se utegne Caillaux še povrniti v vlado, ako zmagajo pri prihodnjih volitvah levičarske stranke, imajo njegove izjave velik pomen.

O stabilizaciji valute je bivši finančni minister izjavil: Italijanska stabilizacija me ni prav nič presenetila, ker predstavlja samo izvedbo načrta izvedencev, katerega sem hotel jaz sam udejstviti ob svojem povratku v vlado. Za stabilizacijo so potrebni trije predpogoji: Ureditev medzavezniških dolgov, konsolidacija visečega dolga, kakor je bila izvedena v Belgiji in v Italiji, in pomoč tujega kapitala. Je to preprosta elementarnotehnična operacija. Največje težkoče obstojajo v določitvi kvote, na kateri naj se stabilizacija izvede. Tudi Francija ne bo mogla več dolgo odlašati s stabilizacijo, ki bi se bila dala morda prej lažje izvesti nego sedaj. Sicer pa tudi večja previdnost nič ne škoduje, ker je treba natančno proučiti točko stabilizacije. Minister ni preveč nasproten načrtu, ki so ga glede tega vprašanja izdelali socialisti.

O političnem položaju je minister dejal, da je kriza države v sedanjem trenutku najvažnejše vprašanje.

Bivši minister sen. Teofil Rossi umrl

TURIN, 29. Davi ob 7.30 je preminul sen. Teofil Rossi. Bil je svoj čas v Factovi vladi minister za industrijo in trgovino; ta portfelj je ohranil tudi v Mussolinijevem ministrstvu, dokler se ni izvedla redukcija ministrstev.

Leta 1920. mu je bil kralj podelil grofovsko čast. Rossi se je rodil l. 1875 v Chieriju.

Predsednik vlade je odposlal družini umrlega senatorja Teofila Rossija naslednjo sožalno brzojavko: «Z veliko žalostjo doznavam za izgubo senatorja Teofila Rossija. Ob tej priliki spominjam, da je bil moj sotrudnik v vladi po rimskem pohodu. Njegove izredne vrline sem zelo cenil, zato obžalojem njegovo smrt. Mussolini.»

Število rojstev

Članek rimskega «Giornale d'Italia»

RIM, 29. Po vzgledu milanskega «Popolo d'Italia» posveča tudi rimski tisk veliko pozornost vprašanju naraščanja prebivalstva.

V «Giornale d'Italia» naglaša danes Virginij Gayda, da problem naraščanja prebivalstva ni samo italijanski, marveč tudi splošno evropski problem. Na vprašanje, zakaj mora Italija povečati število svojega prebivalstva, si odgovarja člankar: «Ker mora s svojo številčno močjo ustvariti ravnovesje z močjo nasprotnih narodnih skupin in jo tudi prekoračiti, da si odpre srečnejšo pot v svet in da si zagotovi dobrovoljno spoštovanje med narodi.»

Novi ukazi

(Iz uradnega lista)

RIM, 29. Današnja «Gazzetta Ufficiale» prinaša kraljev ukaz od 22. decembra 1927, s katerim se določajo sedeži in okrožja razsodiščnih komisij o zavarovanju proti nezgodam v poljedelstvu. Delokrog tržaške komisije tvorijo pokrajine Trst, Pula in Reka. Goriška pokrajina pripada okrožju Videm-Benetke s sedeži v Vidmu in Benetkah.

Nadalje prinaša «Gazzetta Ufficiale» kraljev dekret od 27. nov. 1927, s katerim se sprejema demisija agenta na tržaški borzi De Zudenigo Karla pok. Alojzija. Agent je podal ostavko, ker je bilo od njega zahtevano, da izpopolni svojo kavcijo, ki jo je bil radi izgub v mesecu septembru deloma porabil.

Vprašanje tiska

Kakšne bodo nove izpremembe?

RIM, 29. Kakor doznava «Informatore della Stampa», bo v najkrajšem času od najvišjih fašistovskih hierarhij definitivno razrešeno vprašanje tiska v onem smislu, kakor je bilo sklenjeno na poslednjem zasedanju velikega fašistovskega sveta. Za enkrat se bodo omejevali ukrepi samo na izpremembe v ravnateljstvih pri nekaterih listih. Na ravnateljska mesta bodo od stranke poklicani zares fašistovski novinarji.

Parlamentarni buletin

RIM, 29. Današnja tretja številka parlamentarnega buletina, katerega izdaja generalno tajništvo poslanske zbornice, prinaša v svojem prvem delu posebno poglavje, pod katerim je zbrano zakonodajno delo, ki je bilo izvršeno od fašistovske vlade v pet letih njenega obstoja. Drugi del je posvečen podrobnemu opisu delovanja v poslednjem parlamentarnem zasedanju.

On. Mussolini na fotografični razstavi milice

RIM, 29. Danes ob 13. je on. Mussolini v spremstvu novega državnega podtajnika v ministrskem predsedništvu on. Giunte obiskal prvo fotografično razstavo nacionalne milice. Sprejela sta ga comm. Melchiori in načelnik generalnega štaba fašistovske milice gen. Bazan, ki sta ga spremljala po razstavnih dvoranah in mu pojasnjevala izložene slike.

Poveljnik križarke «Perlin» pri on. Mussoliniju

RIM, 29. Danes zjutraj je posetil predsednika vlade v palači Viminale poveljnik nemške šolske križarke «Berlin», ki je že nekaj dni zasidrana v genovskem pristanišču.

Salandrove častitke on. Mussoliniju radi stabilizacije lire

RIM, 29. Načelnik vlade je prejel naslednjo brzojavko:

«Gotov tolmač Upravnega sveta zavoda „Istituto ital. di credito fondiario" izražam V. E. in kr. vladi odobravanje in hvaležnost za veliko finančno operacijo, srečno izvršeno s stabilizacijo valute, ki tvori enega najvažnejših elementov za ocenjevanje vrednosti nepremičnin in najbolj varno jamstvo za zavod, za one, ki najemajo posojila in za normalen potek dolgoročnih posojil. Podprednik Anton Salandra.»

Osrednji intersindikalni odbor

je imel včeraj sejo

RIM, 29. Tiskovni urad fašistovske stranke poroča: Danes zjutraj se je v palači Littorio pod predsedstvom generalnega tajnika fašistovske stranke on. Turatija sestal osrednji intersidikalni odbor. Na svojem današnjem sestanku je odbor najprej razpravljal o nekaterih sindikalnih vprašanjih, ki zanimajo gotove kategorije. Ob koncu razprave je bil sestavljen odbor zastopnikov delodajalcev in delojemalcev za komisijo, ki bo sodelovala pri osrednjem statističnem zavodu pri določevanju indeksnih števil eksistenčnega minimuma.

Predsedniki posameznih konfederacij so tolmačili on. Turatiju svoje zadoščenje, da je bil ukinjen prisilni obtok denarja in določen povratek k zlati valuti. Povdarjali so dobre vplive, katere bo imelo to velevažno dejanje fašistovske politike na razne gospodarske panoge. Generalni tajnik je z živahnimi besedami podžigal predsednike konfederacij, naj s še večjo vnemo delujejo na to, da se gospodarske sile države prilagodijo novi in definitivni vrednosti lire.

Titulescu sedaj ne bo potoval v Rim

RIM, 29. Agencija «Informatore della Stampa» pravi, da je v stanu potrditi, da se nahaja romunski zunanji minister Titulescu že nekaj dni v San Remu. Ostal bo tam nekaj dni iz zdravstvenih razlogov, nakar bo odpotoval naravnost v inozemstvo. Njegovo napovedano potovanje v Rim bo za enkrat odloženo.

Umor italijanskega podkonzula v Odesi

Žrtev roparskega napada

MOSKVA, 29. Agenciji «Tass» javljajo iz Odese: Danes popoldne je bilo najdeno truplo italijanskega podkonzula Cozzia. Po poročilu zdravniškega izvedenca je bila žrtev umorjena z debelim kamnom, ki so ga našli na mestu, kjer je bil izvršen zločin. Truplo je bilo slečeno do kože. Žrtvi so zločinci izdrli tudi zlato zobovje. Italijanski generalni konzul v Odesi Tonker in oblastva so se podala na lice mesta.

Po nadaljnjih poročilih je bilo truplo podkonzula Cozzia najdeno v bližini vile Hymanda, v samotni zagati. Cozzio je bil zapustil konzulat pretekli torek ob 16. Oblasti domnevajo, da so ga zločinci čakali v zagati, kamor zahaja le malo ljudi, in so ga tam umorili s topim orožjem. Takoj po izsleditvi zločina so se podali na lice mesta predsednik izvršilnega odbora v Odesi, zastopnik ljudskega komisarijata za zunanje zadeve, ter zastopniki milice in policije. Predsednik izvršilnega odbora in zastopnik ljudskega komisarijata za zunanje zadeve sta obiskala italijanskega generalnega konzula in mu izrekla sožalje.

Ponkonzul Cozzio je imel 75 let, ni bil poročen.

Vojni dolgovi

se bodo revidirali?

PARIZ, 29. «New York Herald», pariška izdaja, prinaša danes brzojavko, ki pravi, da v New Yorku resno razpravljajo o možnosti revizije nemškega vojnega dolga napram zavezniškim vlastem. List dodaja, da v dobro informiranih krogih napovedujejo, da se bo skupni nemški vojni dolg znižal in se bo njegova višina končnoveljavno določila. Finančna operacija, najetje velikega posojila v inozemstvu, bi Nemčiji omogočila takojšnje poravnanje svojih obveznosti.

Revidirali bi se tudi vojni dolgovi zavezniških držav napram Združenim državam, ki znašajo skupno 23 milijard dolarjev. Revizijo vojnih dolgov zagovarja baje tudi Mellon, ameriški finančni minister. Poslednje poročilo medzavezniškega agenta za reparacije Parkerja Gilberta je namreč napravilo v Ameriki globok vtis.

Aretacija kurirja

osrednjega vodstva makedonstvujuščih

BEOGRAD, 29. Pri Berovu, v neposredni bližini bolgarske meje, je bil sinoči aretiran kurir centralne organizacije makedonstvujuščih, ki je nesel važna navodila zaupnikom te organizacije v Južni Srbiji. Našli so pri njem izredno važne listine, katerih vsebino drže oblastva še tajno. Kurir se ni preveč pogumno obnašal, zakaj pri aretaciji je jokaje zatrjeval, da je le žrtev terorja, ki vlada v organizaciji makedonstvujuščih. Dejal je, da so mu grozili s smrtjo, če bi ne bil izvršil poverlja.

Delovanje komunistov

na Bolgarskem

SOFIJA, 29. Tukajšnja policija je dobila zaupna poročila, da namerava ilegalna komunistična organizacija stopiti v zveze s političnimi jetniki v centralni jetnišnici. Uprava jetnišnice je radi tega poostrila varnostne odredbe. Poskus, poslati aretiranemu komunistu Aleksijevu pismo in večjo svoto denarja, se je izjalovil. Pismo in denar sta bila skrita v skrobu, ki ga je prinesla neka ženska. Pismo je prišlo baje od komunistične organizacije v Koelnu in veli, da je bila organizirana v korist komunističnim jetnikom na Bolgarskem posebna zbirka; poslanih je bilo 500 mark. Izdano je bilo povelje, da se aretira ženska, ki je pismo prinesla v jetnišnico in ki je sestra komuniista Topeničarova, kateri sedi v ječi radi zarote komunistične omledine.

Pomilostitve na Bolgarskem

SOFIJA, 29. Pravosodni minister je danes predložil kralju v podpis naredbo, s katero se za novo leto pomilošča 260 kaznjencev, ki so bili po večini obsojeni radi političnih deliktov.

Kameneva bo nadomestil Lunačarski

BERLIN, 29. Listu «Vossische Zeitung» poročajo iz Moskve, da bo imenovan za novega ruskega poslanika pri Kvirinalu na mesto dosedanjega poslanika Kameneva dosedanji komisar za narodno prosveto Lunačarski.

Finska se zanima za jugoslovensko moko

BEOGRAD, 29. Od jugoslovenskih konzulatov in trgovinskih agentov je prejelo trgovinsko ministrstvo obvestilo, da vlada v Finski in v Estonski veliko zanimanje za jugoslovensko moko. Izvoz tega važnega jugoslovenskega proizvoda pa je otežkočen, ker ne obstoja med kraljevino SHS in omenjenima državama nobena pogodba.

Stoletnica Srpske Matice

NOVI SAD, 29. Danes se je pripeljal na proslavo stoletnice Matice Srpske princ Pavle kot zastopnik kralja. Prirejene so mu bile velike manifestacije, na kar se je odpeljal v Narodno gledališče, kjer se je vršila svečana akademija. Nato se je princ Pavle odpravil na postajo in se odpeljal proti Beogradu.

Poslanik Bodrero pri zun. min. Marinkoviću

Pred pričetkom razgovorov med Rimom in Beogradom?

BEOGRAD, 29. Italijanski poslanik Bodrero je danes posetil zunanjega ministra dr. Marinkovića, s katerim je imel daljšo konferenco.

Po informacijah iz jugoslovenskih diplomatičnih krogov se doznava, da je general Bodrero predložil jugoslovenskemu zunanjemu ministru nove predloge, po katerih naj bi se pričeli razgovori med Rimom in Beogradom za odstranitev vseh nesporazumljenj med obema državama.

Tudi francosko časopisje napoveduje v zadnjem času skorajšnji pričetek pogajanj med Italijo in Jugoslavijo.

Proslave v Pirotu

PIROT, 29. Danes se je tu svečano proslavljala 50-letnica osvoboditve mesta. Vlado je zastopal minister Velja Popović. Ob tej priliki se je vršila svečana seja ministrskega sveta ter blagoslovitev ženske obrtne šole in učiteljišča. Ves dan so se vršile velike ljudske zabave, zvečer pa je bila prirejena bakljada.

Politične beležke

Največje izdajstvo v svetovni zgodovini

V začetku l. 1928. se bo vršil pred londonskimi sodniki nenavaden proces. Nekaj Angležev bo tožilo japonsko vlado na plačilo tri sto in pol milijonov lir. Ozadje tej pravdi tvori ruskojaponska vojna, oziroma japonska zmaga v tej vojni, ki jo je bila Japonska kupila. Znano je, da se je Port Arthur vdal, ne da bi bil premagan, in da je prišla japonska mornarica mimo vseh min nepoškodovana. Tedaj je stal svet pred uganko, ki jo razreši prav za prav sedanji proces. Trije ruski izdajalci so prodali Japoncem zmago. Po bitki pri Mukdenu je podkupila japonska tajna služba tri ruske oficirje, vsak med njimi je dobil ček na 46 milijonov jenov, plačljivih marca meseca 1915. Ti trije oficirji so bili le zastopniki dveh velikih špijonaških oddelkov. Govori se, da ta dva oddelka nista hotela toliko izdati domovine, marveč jima je bil namen, vreči na ta način carja. Imena omenjenih treh oficirjev so znana in so grof Ivor Tilinski, Aleksander Teodorov in Vladimir Vorski. V njihovi družbi se imenuje tudi neka gospa z imenom Sonja, krasna dama, ki je bila ljubica nekega visokega uradnika v tajnem oddelku. Glavno vlogo na japonski strani je igral princ Yamagata, znan tudi pod imenom «Bismarck Japonske». Koj po izdajstvu so se napotili Vorski in Tilinski v spremstvu Sonje v Nagasaki, da izmenjajo ček v denar. Toda zastopniki Japonske so izjavili, da ne morejo takoj plačati, ker niso dobili toliko vojne odškodnine, kolikor so jo zahtevali. Rusi so dobili nove čeke, ki se izplačajo donašalcu, ki predloži ob enem tudi posebno pogodbo s podpisom princa Yamagata. Ta pogodba je bila doslej položena v neki londonski banki. V tem času je bil Vladimir Vorski, ki je imel eno menico, umorjen. Aleksander Teodorov in Sonja sta izginila. Samo grof Ivor Tilinski še živi in on je bil tisti, ki je prinesel drugi ček v London. Ker ni mogel dobiti nikjer na to posojila, se je l. 1915. napotil v Odeso, da dobi pogodbo. Kako jo je dobil v roke, se ne ve. Večkrat je poskušal dobiti od japonske vlade denar, toda vsi njegovi koraki so bili brezuspešni, zato bo sedaj grof Ivor Tilinski v družbi z nekaterimi Angleži poskušal svojo srečo s pravdo, ki obeta biti zelo zanimiva, saj bo odkrila lep kos polupretekle dobe.

Naročajte in širite „EDINOST"

DNEVNE VESTI

Proste luke

Kot smo sporočili včeraj, je bil objavljen v sredo kr. ukaz-zakon, s katerim se pooblašča vlada, da s 1. januarja prihodnjega leta lahko proglasi za proste luke deloma ali v celoti pristanišča sledečih mest: Savona, Genova, Livorno, Napoli, Brindisi, Bari, Ancona, Benetke, Trst, Reka, Palermo, Messina, Catania in Cagliari.

Proglasitev za prosto luko se izvrši na predlog finančnega in prometnega ministra s kr. ukazom, s katerim se istočasno določijo oni deli pristanišč, ki bodo tvorili prosto luko.

Proste luke bodo izven carinske črte. Razen izjem glede nekaterih vrst blaga in nekaterih operacij, ki jih narekujejo posebni finančni interesi ali predvidevajo posebni zakoni, se bodo mogle vršiti v njih brez carine vse operacije, ki se nanašajo na vkrcavanje, izkrcavanje in prekrcavanje materiala in blaga, dalje na njih shranjevanje, prodajanje in predelovanje.

Ustanavljanje industirjskih podjetij v mejah prostih luk bodo mogle dovoljevati pristojne pomorske oblasti pod pogoji, ki jih bodo smatrale za potrebne v interesu nacionalne industrije. Potrebno pa bo tudi predhodno privoljenje finančnega ministrstva in ministra za nacionalno ekonomijo. Ugodnosti, katere predvideva proglasitev proste luke, bodo lahko deležne pod gotovimi pogoji tudi ladjedelnice, ki se nahajajo v mejah proste luke.

Vsi zakoni o carinah, ki niso v nasprotju z določbami novega ukaza-zakona, ostanejo v veljavi.

Vidimiranje dovoljenj za javne lokale

Tržaški poteštat naznanja, da morajo glasom členov 84 in 87 zakona o javni varnosti z dne 6. 11. 1926 št. 1848 vsa obrtna dovoljenja (licence) za javne lokale in posebna pooblastila za prodajo na drobno močnih alkoholnih pijač — biti vidimirana od strani oblastva javne varnosti, ker sicer dotični javni lokali ne smejo obratovati. Zato morajo prizadeti predložiti tozadevna dovoljenja v svrho vidimiranja pokrajinskemu udruženju trgovcev (odsek za javne lokale), ki ima svoj sedež v ulici XX. settembre št. 1, in sicer najkasneje do 15. januarja 1928. Obenem morajo predložiti izjavo, vsebujočo podatke o najemninski pogodbi dotičnega lokala. Obrtniki, ki imajo potrebna pooblastila za razprodajo močnih alkoholnih pijač, morajo predložiti tudi te. Pri predložitvi morajo vplačati za vsako dovoljenje ali pooblastilo znesek 3 lire v gotovini. Lastniki dovoljenj vzorca E bis, veljavne za lokale, v katerih se prodajajo vsakovrstne alkoholne pijače, morajo priložiti potrdilo registrskega urada, iz katerega je razvidno, da so plačali državno koncesijsko pristojbino v zneskih od lir 50 do lir 500, kakor predvideva člen 2 kr. odloka-zakona z dne 29. decembra 1926 št. 2191, veljaven tudi za leto 1928.

Imejitelji posebnih pooblastil za razprodajo močnih alkoholnih pijač morajo priložiti tudi potrdilo registrskega urada, izkazujoče da so plačali državno koncesijsko pristojbino, ki je določena v tabeli, priloženi k prej omenjenemu kr. odloku-zakonu.

Gorinavedene listine morajo predložiti imejitelji obrtnih dovoljenj za hotele, restavracije, gostilne, obedovalnice, bufete, točilnice, zasebne oskrbovalnice (penzijone), prodajalne likerjev, žganjarne, bari, kavarne, ljudske kavarne, sladoledarne, javne igralnice, javna kopališča, hlevarne, avtomobilske lope itd.

Pri predložitvi teh listin dobijo prizadeti tozadevna potrdila.

RUSKI IGRALCI V ITALIJI.

Letošnje jeseni so prišli na gostovanje v Italijo ruski igralci od Umetnostnega gledališča v Moskvi pod vodstvom glavnega režiserja Tajrova. Svojo turnejo so začeli v Turinu in so bili nadvse lepo sprejeti. Gostoljubje oblasti in občinstva je bilo popolno. Potovali bodo po vseh večjih mestih Italije in možno je, da pridejo tudi v Trst. Čas jim je dokaj kratko odmerjen, zato se ustavijo v enem kraju največ 5 dni.

Imajo s seboj najboljše moči omenjenega gledišča kot so Vyrubov, ki je naravnost izboren, dalje Aslanov, Pavlov, Vasilijev, ki so v Moskvi široko poznani, ter izborne igralke Krijanovsko, Kedrovo, Dneprovo itd. Tudi njih repertoar je bogat posebno modernih del, med katerimi pa so tudi klasiki Gogolj, s komedijo «Poroka», «Živi mrtvec» Tolstega, dramatizacija «Bratov Karamazovih» Dostojevskega. Moderni so Ostrovskij s komedijo «Uboštvo ni greh» Gogolj s «Krčmo revnih» itd. —

Turinci so vsak večer, dokler so Rusi gostovali pri njih, nabito napolnili veliko gledališče «Chiarelli». Navdušenje občinstva je bilo popolno. Takoj prvi večer so neposredno po prvem aktu ploskali nad četrt ure. Ob koncu predstave ni bilo ploskanja ne konca ne kraja. Tudi časopisje posveča odru daljše članke kot navadno in ne more prehvaliti mojstrov. Tako piše «Stampa» iz Turina zelo dolg članek, ki je poln navdušenih besed o veliki umetnosti in spretnosti igralcev ter še večji doslednosti režiserjev, ki ustvarjajo s svojimi izumi veledela. Da, zlasti ti poslednji zelo zanimajo turinske recenzante. Danes je pri ruskem teatru režiser glavna oseba, kuliserija pa tako velike važnosti, da mora biti popolna do poslednje deske. Tajrov, režiser, pravi, da je za oder kuliserija istotako važna kot drama. Besed ni mogoče doživeti brez njih direktnega vpliva, ne jih izliti brez posode. Berač v fini obleki ne budi v človeku usmiljenja, pač pa odpor.

Milančani so jih ravnotako lepo sprejeli, ko so dali dne 19. decembra svojo prvo predstavo. Če pridejo v Trst, bomo tedaj več o njih govorili.

Izvoz avtomobilov.

V prvih devetih mesecih leta 1927. je znašal izvoz v Italiji zgrajenih avtomobilov 27.165 kosov v skupni vrednosti 509 milijonov lir.

Opozorilo lovcem in lovskim tatovom

Nove odredbe glede lova so silno stroge. Že pri sami prekršitvi varnostnih dob se sodnijske oblasti ne zadovoljijo samo z naložitvijo navadne denarne globe. Sedaj se zaključi z mesecem decembrom eden izmed najvažnejših lovov na zajce. Kršenje tega roka se kaznuje zelo strogo. Še strožje kazni pa zadenejo zankarje, divje lovce in razne druge zaplotnike lovskega veselja. Napisali smo to opozorilo zato, da ne bodo naša poročila izpred sodnij vsebovala prepogosto težkih obsodb radi prestopkov proti lovskim predpisom.

Iz tržaškega življenja

Burja.

Tudi včeraj je burja hudo razgrajala, dasi čez dan ni bila tako močna kot predvčerajšnjim. Zjutraj se je zadovoljila, da je dvignila s povprečno naglico kakih 70 km na uro, zato pa je proti večeru postala bolj silovita in je spet drvela po 100 km na uro in še več. Marsikak dimnik je moral kloniti njeni sili in tudi strešne opeke so frčale po zraku, vendar pa včeraj ni bilo zaznamovati resnih nezgod, to pa pred vsem radi tega, ker so ljudje postali opreznejši in se previdno izogibljejo mest, kadar burja neovirano razsaja. Vremenski preroki sicer napovedujejo, da se bo mrzla razganjalka potolažila, toda kot izgleda, so se to pot pošteno zmotili.

Mraz je včeraj še huje pritisnil. Zjutraj je živo srebro v toplomeru čepelo tik nad ničlo in z gostimi oblaki prepreženo nebo je kazalo, da bo začelo snežiti. Toda burja je razgnala oblake in je pustila na cedilu tiste, ki so se že radovali, da bodo občudovali mesto pokrito z mehko belo odejo.

Rikreatorij na Proseku zgorel

Predsinočnjim okoli 20. ure je v poslopju rekreatorija «Lega Nazionale», izbruhnil požar, ki se je radi burje zelo naglo razširil. Na lice mesta so bili takoj poklicani tržaški gasilci, ki so se z vso vnemo lotili gašenja. Toda kljub temu niso mogli rešiti velikega poslopja, ki je skoro popolnoma zgorelo. Še le po večurnem zelo napornem delu se jim je posrečilo ogenj omejiti in končno udušiti. Škoda ni še natančno ugotovljena, a je brez dvoma zelo velika. Baje znaša okoli 300.000 lir.

Požar je baje izbruhnil iz neznanih vzrokov v prodajalni Delavskih zadrug v pritličju poslopja.

Tramvaj ga je povozil.

Sinoči se je dogodila v ulici Carducci huda nesreča, ki bo najbrž imela tragičen epilog. Okoli 10.30 je neki moški, ki so ga pozneje spoznali za 49-letnega kovača Josipa Macor, stanujočega pri Sv. Alojziju št. 557, hotel v bližini kavarne «Negozianti» čez ulico, po kateri je ravno tedaj privozil od trga Oberdan tramvaj proge št. 7, ki ga mož očividno ni zapazil, ozroma radi tuljenja burje ni slišal. Šel je naravnost čez tir in tako prišel tik pred tramvaj. Nič ni pomagalo, da je zavirač 25-letni Amedej Canu, stanujoč v ulici Rivo št. 44, naglo stisnil zavore; tramvaj, ki je bil v polnem teku, je prevozil še par metrov, zadel moža in ga podrl. Nesrečnik je obležal nezavesten in ves krvav. Navzočni so mu takoj priskočili na pomoč in ga prenesli na bližnjo rešilno postajo, kjer je zdravnik ugotovil, da je siromak nevarno poškodovan; poleg številnih poškodb na raznih delih telesa, zlasti na glavi, je imel tudi hudo pretresene možgane. Po prvi pomoči je bil ponesrečenec prepeljan v mestno bolnišnico, kjer so ga sprejeli v kirurgični oddelek. Zdravniki so si pridržali sodbo o posledicah njegovih poškodb.

Ogenj v burji

Tržaški ognjegasci so bili včeraj zjutraj obveščeni, da gori v neki trgovini v ulici Tesa št. 7. Gorela je zaloga starih cunj in papirja, ki je last neke Marije Požar. Središče ognja pa je bilo v kupu starih gumijevih odpadkov. Radi burje in suhega vremena se je požar zelo hitro razširil in zajel že strop. Le napornemu delu gasilcev se je zahvaliti, da je bil požar po enournem gašenju udušen in da ni postal nevaren okolici.

— V palači ravnateljstva državnih železnic na trgu Vittorio Venetu pa je bilo več dima kot ognja. Cela vrsta pisarniških prostorov je bila skoro celo jutro neuporabna radi gostega dima. Na lice mesta prihiteli gasilci so ugotovili, da je temu vzrok slaboočiščen dimnik, v katerem so se vnele saje.

Huda nesreča na openski postaji.

Burja je neposredno kriva grozne nesreče, ki se je dogodila sinoči ob 22.40 na Opčinah. Na tamošnji postaji je sinoči delal med drugimi železničarji tudi 33-letni razmikač Elija Giovannini [illegible] v našem mestu v ulici Lloyd št. 8. Med delom se je mož [illegible] padel na tir, po katerem se je premikala lokomotiva, ki je razmikala vozove. Radi oglušujočega tuljenja burje Giovannini ni zapazil, da se mu bliža lokomotiva. Ko se je zavedel nevarnosti, je bilo že prepozno, da bi se umaknil, zlasti ker ga je burja ovirala pri gibanju. Na njegov obupni krik je strojevodja takoj ustavil lokomotivo, toda bilo je prepozno; Giovannini je že bil pod kolesmi težkega stroja ki so mu odrezala obe nogi pod kolenom. Navzočni železničarji so takoj prenesli nesrečnega tovariša v bližnji urad, kjer so mu trdno zvezali z jermeni pohabljeni nogi in tako preprečili, da ni izkrvavel. Medtem je bila o nesreči telefonično obveščena rešilna postaja. Zdravnik, ki je čez nekaj časa prihitel na lice mesta, je dal prepeljati ponesrečenca v mestno bolnišnico, kjer se siromak sedaj bori s smrtjo.

Žalosten konec mladega delavca.

Včeraj popoldne se je za trenotek ustavilo delo v čistilnici petroleja pri Sv. Soboti. Dogodila se je huda nesreča, ki je zahtevala človeško žrtev. Komaj 17-leten kovaški vajenec Alfred Bembič, stanujoč pri Sv. M. Magd. Zgornji št. 645, je okoli 15. ure popravljal v družbi drugih delavcev zgornji rob velikega rezervoarja za petrolej. Držal je podstavek za nabiranje velikih žebljev. Nakrat je iz neznanega vzroka — mogoče radi burje — izgubil ravnotežje in telebnil z višine kakih 9 metrov v notranjost železnega rezervoarja. Tovariši so mu koj pohiteli na pomoč, toda zaman; Bembič je bil že mrtev; pri padcu si je zdrobil in prebil lobanjo ter zadobil še druge težko poškodbe. Truplo je bilo prepeljano v mrtvašnico mestne bolnišnice.

Samomor

V svojem stanovanju v ulici S. Marco št. 32, si je včeraj zjutraj vzel življenje 50-letni kovač Ivan Spetz; obesil se je na klin pri vratih svoje sobe. Okoli 7. ure so ga našli njegovi domači, ki so takoj poklicali na lice mesta zdravnika rešilne postaje. Toda njegova pomoč je bila zaman, kajti nesrečni mož je bil že mrtev.

Po oblastvenem izvidu, ki so ga izvršili policijski organi iz komisarijata v ulici A. Vespucci, je bilo truplo prepeljano v mrtvašnico. Ni znano, kaj je Spetza gnalo v žalostno smrt.

Vesti z Goriškega

Goriške mestne vesti

Kolednice na Goriškem.

Pretekel je dober teden od prvega naznanila v listih, da so izšle tri sestre-kolednice, preteklo je hvala Bogu, tudi nestrpno pričakovanje množice čitanja željnih ljudi. Po vseh naših glavnih krajih so že prinesle svojo veselo koledniško pričevanje. Upamo, da ne bo vasice, kjer bi se ne oglasile!

Vse one tisoče, ki so prebirali poleti Kresnice, jako prijetno iznenadi Zbornik Kolednic, ki je vse bolj zanimiv kot njegov prednik. Poln sestavkov tudi za najširše ljudske sloje: od velevažnega narodnega, gospodarskega vprašanja pa preko spisov o naših umetnikih, glasbi, knjižnih izdanjih do prelepih reprodukcij del najvažnejših naših umetnikov.

Pisatelj poznanega «Župana Žagarja», ki je vzbudil tisočer odmev po deželi, razkriva v drugi knjigi, v «Ubogem Uštinu», življenje ožje Goriške. Prvič v slovenskem slovstvu se literarno obravnava življenje in obstoj našega gospodarskega doma, opirajočega se na svilogojstvo, špargijere in druge značilne panoge goriških kmetskih domov.

Tretja Kolednica, drobna Kolednica, prelepi umotvor svetovnega poljskega pisatelja Reymonta. Starka Jagustinka pravi glavni osebnosti te povesti Tomeku Baranu: «Gospod Jezus je za vsako stvar določil svoj čas in svojo uro». Svoj pravi čas, svojo pravo uro ste uporabile ve, zveste kolednice, za svoj prihod med nas. Mrzel in dolg stoji pred nami januar, tih in pust se obeta pust. Niste pozabile na nas v naši žalostni osamelosti. Sestre kolednice, vstopite v naše domove!

Divjanje burje po vipavski dolini

V noči od torka na sredo se je nenadoma iz širokalnega, vlažnega vzdušja vzbudila burja ter s strašno silo bičala potnike, čakajoče na korjere, odkrivala strehe ter metala ljudi ob tla. Potnikom, ki so se peljali v sredo zjutraj skozi Ajševico se je nudil zanimiv prizor. Silen sunek vetra je čisto zbližal žice električnega dalekovoda visoke napetosti in v trenutku so plameni kratkega spoja raztopili žice v daljavi 100 metrov. Na Gradišču pri Prvačini je čisto razkrilo eno hišo, v Prvačini in v bližnjih vaseh je pa burja poškodovala precej hiš. Lahko si je misliti, kako je divjala burja v svoji rojstni zibelki, v Ajdovščini in pa Vipavi.

Izterjevanje sindakalnih prispevkov za trgovsko federacijo

Trgovska federacija za goriško deželo je izročila izterjevanje sindakalnih prispevkov banki «Cooperativa» v Gorici. Postala je zato že vsem trgovcem in obrtnikom tozadevno sporočilo, da se morajo odzvati plačilnim poveljem kooperativne banke. Pritožbe glede vpisa v plačilni seznam ter glede višine sindakalnega prispevka se pa morajo naslavljati ustno ali pa pismeno še vedno le na trgovsko federacijo.

Kooperativna banka je istočasno poslala na vse trgovce plačilna povelja za plačilo sindakalnih prispevkov drugega, tretjega in četrtega trimesečja 1927. Plačilnemu povelju se mora zadostiti tekom petih dni.

Občinski načelnik na razpoloženju

Prihaja novica, da je bil te dni obč. načelnik kom. Scolaric, ki je vodil občini Miren in Sovodnje, postavljen na razpoloženje.

Misijon v Mirnu.

Dne 31. t. m., na Silvestrovo, se začne v Mirnu misijon, ki bo trajal do 9. januarja. Vodili ga bodo misijonarji iz Grada.

Popravek.

V včerajšnji «Edinosti» je tiskarski škrat napravil v notici «Smrtna kosa» pomoto. Poročali smo namreč, da je umrl v Gorici župnik pri Sv. Roku msgr. Karel Baubela, ne pa Bandel, kot je bilo pomotoma natiskano.

Izpiti za občinske tajnike

V sredo dopoldne so se pričeli v Gorici po končanem trimesečnem tečaju za občinske tajnike — zrelostni izpiti. In sicer so se vršili v sredo, četrtek in danes pismeni izpiti, ustmeni se bodo pa najbrž vršili po novem letu.

Za rokodelce.

Dne 8. januarja 1928 se bo slovesno otvorila prva razstava mobilije. Razstava bo odprta do 31. januarja leta 1928. Za ves ta čas je ministrstvo dovolilo posebno znižano vožnjo po železnici.

Rokodelci ki menijo posetiti razstavo, si morajo preskrbeti, če hočejo, da se jim podeli prej omenjena znižana vožnja, potrebne vzorce, ki jih dobe pri tajništvu autonomne rokodelske zveze v Gorici (Corso Vitt. Em. III. N. 10/I.) do 30. tega meseca.

Izpred sodišča

Cement so kradli

V sredo dopoldne je sedelo na zatožni klopi goriškega kazenskega sodišča kar pet obtožencev hkratu. Bili so to: Ivan Kranjc iz Selc pri Kobaridu; Ernest Šturni iz Cerknega; Ivan Soldat iz Iderskega ter neki Jaunach in Kandut. Obtoženi so bili, da so pokradli družbi Achtholtzer Mugossi v Ukvah pri Trbižu 24 vreč cementa.

Prvi izmed obtožencev so bili uslužbeni pri zgoraj omenjeni družbi. Njihov posel je bil polniti s cementom vreče ter jih prenašati eno po eno — tehtala je vsaka 50 kg — nad dve uri daleč v gore. Za vsako pot so dobili 3 lire plačila. Ker so bili slabo plačani — tako so se namreč obtoženci zagovarjali — so si morali iskati postranskega zaslužka. Zbirali so cement, ki je v cementnih shrambah ostajal po tleh in se stresal iz vreč. Pometli so ga skupaj in ga nato, ko so ga je več nabralo, spravili v prazne vreče, jih napolnili na pol ali pa cele — ter jih nato spravili v hlev obtoženca Jaunacha, ki pa ni bil delavec pri družbi Achtholtzer - Mugossi. Pozneje so ta cement prodali in sicer 10 vreč Jannachu, kateri jim je plačal za to 90 lir, 14 pa Kanduthu za 60 lir. Denar pa sta si delila le Kranjc in Šturm. Ivana Soldata, ki jima je le pomagal vreče polniti, sta odpravila s tem, da sta mu plačala za jed in pijačo.

Obtoženci priznajo, da so vse to delali, toda iz razloga, da so bili slabo plačani in da o pobirali cement, ki e ni več dal uporabljati, pravijo, da so nedolžni. Zlasti trdita to Jannach in Kandut, katerima, da je rekel Kranjc, da blago, ki jima ga prodaje, ni ukradeno ter da on za vse eventuelne sitnosti odgovarja.

Kot priča nastopi samo brigadir orožniške postaje v Ukvah, ki pove, da je izvedel za to tatvino ter pred dnevi velel zapreti vse obtožence.

Zastopnika družbe Achtholzer ni bilo k razpravi, kar je obrambi obtožencev le koristilo.

Državni pradnik je zahteval precej ostro kazen za prva dva obtoženca — 9 mesecev zapora, za Soldata 4 — za ostala dva pa 6 mesecev zapora in 150 lir kazni.

Sodišče pa je obsodilo Kranjca in Šturma na 4 mesece ter 20 dni zapora, Soldata na 2 meseca in 10 dni zapora, Jannacha in Kanduta pa vsakega na 4 mesece zapora ter na 100 lir kazni. Vendar pa je vsem dovolilo pogojno kazen za dobo 5 let, razen Soldata, ki je bil že večkrat kaznovan. Pa tudi njemu je dovolilo začasno svobodo.

GRAHOVO

Smrtna kosa

Izdihnil je v četrtek nekaj minut po polnoči naš občinski tajnik Anton Mauri. Do zadnjega je še opravljal svoje tajniške posle. Na praznik sv. Štefana se je nenadoma zgrudil; kakor sodijo, mu je bila počila žila v možganih. Nekaj časa je bil nezavesten, nato je prišel k zavesti in trpel še osem in štirideset ur, proti koncu je polagoma zaspaval in se preselil na oni svet. Doma je bil iz Hudajužne in je nad tri in dvajset let opravljal v naši občini tajniško službo. Bil je daleč naokrog znan in vsem, ki so ga poznali, ostane v dobrem spominu. Lahka mu zemlja domača!

KOJSKO

Po dolgem času smo zopet dobili dober, cerkven pevski zbor. Posebno mnogo mladih moči je bilo v njem. Da bi mu le bilo dano, da bi se nemoteno razvijal in izpodbujeval.

Pri nekem poročilu v Edinosti je bilo pomotoma zapisano, da je bil kaznovan nek Prinčič radi Franca Perko iz Kojskega. V resnici se je pa šlo za nekega Franca Perkona iz Kozane.

Zaročil se je g. Ivo Lenardi z gdč. Fanico Podgornik iz Vrhovlja. Želimo obilo sreče!

✝

Naznanjamo vsem znancem in prijateljem tužno vest, da je gospod

ANTON MAURI

občinski tajnik

danes ponoči, v svojem 61. letu, po kratki in mučni bolezni, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb se bo vršil v petek, 30. decembra, ob 11. uri.

Občina Grahovo, 29. XII. 1927.

MALI OGLASI

BERLITZ-SCHOOL Via Fabio Filzi 23, pouk in prevodi v vseh jezikih. 1542

14 LETNEGA vajenca sprejmem takoj v prodajalno jestvin. Dobi hrano, stanovanje in perilo prosto. Premožen izključen Pismene ponudbe na Giovanni Kolar Trieste, Viale Raffaelle Sanzio 532. 1714

DRUŽABNIKA za obstoječe industrijsko podjetje v Jugoslaviji, iščem. Potreben kapital L 100 do 200 tisoč. Takojšnje ponudbe pod «Primorec» na tržaško upravništvo. 1715

PAZITE! Najboljše, najlepše, najcenejše obuvalo dobite pri Rebcu - Trst - Carducci 36. 1158

BABICA, izkušena sprejema noseče. Via Crispi 50 ex Chiozza. 1716

ZLATARNA Albert Povh
Trst, Via Mazzini 46
Kupuje zlato, srebro in krone. Popravlja in prodaja zlatenino. — Cene zmerne.

ZDRAVNIK
dr. Franc Gruden
ordinira s 1. januarjem
v Trstu Via S. Lazzaro 23/II
(zraven kavarne Roma)
od 10.30 do 13
V Nabrežini ordinira samo popoldne
od 14—18 (na lastnem domu)

PODLISTEK

Črni lovec

Zgodovinski roman iz kanadske prošlosti (85)

Spisal James Oliver Curwood

Prevel France Magajna.

Iz Aničinih ust se je iztrgal dušeč krik. Mož je stal pod njenim oknom in ponavljal svoj mrki klic. Besede so plavale skozi noč, polne zlobnega zmagoslavja.

Odkorakal je dalje, a njegov glas se je vračal, pridrl skozi okno do nje in ji rezal srce.

«Izdajalec je ujet — smrt izdajalcem — in Bog naj obvarje kralja!»

V tretjih in četrtič je slišala zlovešči glas, dokler ni zamrl v daljavi.

Dolgo minut je brezgibno sedela v postelji in potem tresoča se vstala. Mraza ni čutila več, kajti njeno telo in njeno srce sta bili hladni kot noč zunaj.

Izdajalec je bil ujet!

Prižgala je svečo in medla svetloba ji je obsijala obraz, ki je bil bled kot kreda. Z izjemo oči in las je bila, kakor da je življenje ugasnilo v njej.

Počasi, mehanično se je oblačila, dokler ni bila pripravljena za odhod na ulico.

Naslonila se je na okno in čakala.

Ni presojala ničesar in ni razmišljevala. Obšlo jo je nekaj nepremagljivega, nekaj močnejšega od misli ali razuma. Gotovost je bila v njej in hladnejša od smrti.

Kmalu se bo vračal čuvaj s svojim groznim klicom. A prej kot...

Pričakovala je celo korakov, ki jih je zaslišala na veži in ki so se bližali. Odprla je vrata preden je oseba zunaj mogla potrkati rahlo, da jo vzbudi. Mati prednica je bila zunaj in z njo sestra Estera. Presenečeni sta bili, ko sta jo našli opravljeno. Trudoma se je poskušala nasmehniti, kakor da hoče brez besed pokazati, da ve, čemu sta prišli k njej.

Mirna obraza nun, ki jih navadno ni vznemiril kakršenkoli preobrat miru ali vojne, sta se zaman trudila, da zakrijeta na sebi znamenja čustev, ko sta jo pozdravili. Sestra Estera se je za trenutek spozabila, prijela Anico za roki ter jo poljubila na mrzla usta.

«Nadzornik monsieur Figot je pretrgal naš nočni mir z zahtevo, ki je ne moremo zavrniti,» je rekla mati prednica z nežnim, tolažečim glasom.» Želi nemudoma tvoje navzočnosti v palači, ker se gre za zadevo, ki je velike važnosti za cerkev in za državo. Sestra Estera pojde s teboj. Toda, drago dete ,kako se je zgodilo, da si že oblečena?»

«Zato, častita mati...» in Anica ni mogla nadaljevati nego je s sestro Estero naglo odšla.

Zunaj pred vratmi je čakala kočija in ko se je slednja pomikala skozi mrzlo in zapuščeno temo strme Palais ulice je Anica slišala še enkrat dalekosežni grozni klic: **«Izdajalec je bil ujet! Smrt izdajalcu — in Bog naj obvaruje kralja!**

Bigot je čakal v svojem stanovanju pripravljen. Z njim je bil tudi Vaudreuil, guverner Nove Francije. Pripravljen da odide je pa stal pri vratih tajnik Brassard Deschenaux, ki se mu je poznalo, da ni spal tisto noč. Njegovo lokavo obličje je žarelo v skoro panterskem zadovoljstvu, kajti razmišljal je o zadevi svojega gospodarja, v katero je bil zapleten tudi sam.

Vaudreuil, ki je bil bolj nališpan in svilnat nego navadno in čigar namaziljena ženska lasulja se je svetila v siju sveč, je bil videti povsem spočit in svež, kakor da bi ne bil predramljen iz spanja ob tretji uri zjutraj in to v noči, ki je bila mrzla in viharna. Dejanski je to noč prespal v eni izmed nadzornikovih sob.

Guvernerstvo mu je zelo ugajalo. Njegova sebičnost se je košatila in rastla. Tudi neizmerna domišljavost se mu je povečala. Bolj nego v prejšnjih časih se je napihoval in si domišljal, da je največji mož od vseh, ki so v zapadnem svetu kdaj predstavljali kralja. V sanjah je gledal prikaze Fontainebleaua in Versailla. Bigot, ki je dobro poznal vse njegove slabosti mu jih je laskavo negoval, dokler ni guverner Nove Francije postal z dušo in telesom njegovo orodje, česar se ni niti zavedal. Tako je celo usoda vojaške moči v Kanadah ležala Bigotu na dlani.

Samo Bigot, umetnik nad umetniki, je kazal polno sledov hlinjene bolesti in žalosti. Z žensko pretkanostjo mu je pomagal Deschenaux dovršiti to delo. Obleka, ki jo je nosil, je bila zmečkana, lase je imel zmršene, obraz bled in naguban od spretne tajnikove roke. Bil je resnično videti kot človek, ki trpi od silnih duševnih muk in ki ni spal že dolgo časa.

Na Aničin prihod je čakal pripravljen.